

V Praze dne 28. dubna 2015
Č.j.: 396/15 a 406/15

Stanovisko
komise pro hodnocení dopadů regulace
k
návrhu zákona evidenci tržeb
a k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím
zákona o evidenci tržeb

I. Úvod

V souladu s programovým prohlášením vlády je předkládán návrh zákona o evidenci tržeb, který by měl zavést účinnou kontrolu tržeb systémem on-line.

Předkladatel zákona uvádí dva zásadní cíle navrhovaného zákona:

- Omezení šedé ekonomiky a efektivnější výběr daní, zejména daní z příjmů a DPH
- Narovnání tržního prostředí v české ekonomice, kdy poctiví podnikatelé v různých oborech ekonomiky nejsou schopni konkurovat těm, kteří řádně neplatí daně

Předkladatel očekává pozitivní dopady na příjmy veřejných rozpočtů v celkové výši 12,5 mld. Kč.

II. Připomínky a návrhy změn

Předkladatel k navrženému zákonu zpracoval rozsáhlou zprávu RIA, ve které na 63 stranách textu podrobně popisuje jednak vlastní problematiku, identifikuje dotčené subjekty a ve třech variantách posuzuje rozsah plošného zavedení evidence tržeb. Po provedené analýze dospěl k závěru, že půjde o dopad na všechny daňové subjekty splňující podmínky pro evidenci plateb s tím, že bude možné na krajské úrovni udělovat výjimky tak, aby nebylo ohroženo samotné podnikání. Udělování výjimek s sebou nese rizika korupčního jednání na straně jedné a na straně druhé výrazné omezení výjimek může ohrozit určité typy podnikání a dále podnikání v oblastech, kde není dostatečné pokrytí internetu.

Předkladatel se ve zprávě RIA zabývá hodnocením již realizovaných modelů evidence tržeb a to na Slovensku, Maďarsku a Chorvatsku. Z této analýzy byl vybrán jako nejvhodnější chorvatský model, který by dle této zprávy měl být pro poplatníky relativně nejsnáze dostupný a také nejlevnější.

Při vyhodnocení úspěšnosti chorvatského modelu je sice uvedeno, že došlo k úbytku podnikajících subjektů, ale konkrétní čísla nejsou uvedena. Z čísel Eurostatu vyplývá, že v roce 2012 obstarávalo chorvatský maloobchod 17 800 firem a pro předloženském zavedení „fiskalizace“ je to jen 12 200 firem. Komentáři tohoto faktu se zpráva RIA vyhnula. Také by bylo vhodné ve zprávě o dopadech regulace podrobněji analyzovat dopad této regulace na cenovou úroveň konkrétních odvětví jako je např. pohostinství, neboť propočítávané změny cenové hladiny a dopady na inflaci jsou celoplošné a pohybují se okolo 0,2%. Vzhledem k obtížně dostupným datům a odhadům dopadu této regulace bude nezbytné provést podrobnou analýzu a zpracovat zprávu RIA ex post.

Současně se zákonem o evidenci tržeb jsou předkládány doprovodné změny zákonů o dani z příjmů a o DPH. **U těchto zákonů chybí zpracovaná závěrečná zpráva RIA.** Nejzávažnější je to v novele zákona o DPH a jeho par. 101a, který bez řádného připomínkového řízení a zpracování zprávy RIA nemůže být dle názoru Komise RIA puštěn do legislativního procesu. Důvodem je, že tímto par 101a by došlo prakticky k zásadní změně komunikace osob se státem, kde by komunikace prostřednictvím datových schránek nebyla hlavním komunikačním kanálem.

Uvedený návrh znamená, že by v případě jeho přijetí nebylo možno činit vyjmenovaná podání prostřednictvím datové schránky, resp. na tato podání, pokud by byla učiněna prostřednictvím datové schránky, by se hledělo, jako by nebyla učiněna vůbec. Takže by došlo k situaci, že přestože by měl správce daně k dispozici daňové přiznání plátce v požadovaném formátu a struktuře, doručeném elektronickým způsobem, nedošlo by k jeho přijetí a následnému vyměření daně včetně všech negativních konsekvencí pro daňový subjekt (pokuta za opožděné tvrzení, úrok, statut nespolehlivého plátce apod.).

Navíc současné zkušenosti s EPO ukazují, že systém neumožňuje podat daňové vyplněné jinak, než je softwarem vyžadováno a to je neakceptovatelné (ust. § 11 odst. 6 zákona č. 101/2000 Sb.: *„Žádné rozhodnutí správce nebo zpracovatele, jehož důsledkem je zásah do právních a právem chráněných zájmů subjektu údajů, nelze bez ověření vydat nebo učinit výlučně na základě automatizovaného zpracování osobních údajů. To neplatí v případě, že takové rozhodnutí bylo učiněno ve prospěch subjektu údajů a na jeho žádost.“*).

III. Závěr

Komise RIA **doporučuje závěrečnou zprávu RIA k zákonu o evidenci tržeb do dalšího legislativního procesu s výhradou**, že v případě doprovodného tzv. změnového zákona, tj **návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb**, kterým se upravuje novela zákona o DPH a dále daň z příjmu, nelze doporučit další projednání bez zpracování příslušného hodnocení dopadů změnových ustanovení do závěrečné zprávy RIA, které bylo předkladatelem na ad hoc jednání PK dne 24.4. 2015 přislíbeno.

Vypracoval: Ing. Jiří Nekovář

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise